

2.ZIKLOKO IKERKETAKO EBALUAZIO IRIZPIDEAK

1- Animaliak eta landareak identifikatzea eta sailkatzea irizpide zientifikoei jarraituz.

1.1- Ea sailkatzen dituen izaki bizidun eta bizigabeak irizpide zientifiko sinpleei jarraituz: elikadura mota, ugalketa forma edo morfologia (izaki bizidunen kasuan) eta gogortasuna.

1.2- Ea agertzen duen landareak eta animaliak zaindu eta kontserbatzeko jokabide aktiboa.

1.3- Ea ezagutu eta sailkatzen dituen bere inguruko animalia eta landareak, haien ezaugarrien arabera.

1.4- Ea hainbat informazio iturri- baliabide eta euskarri erabiltzen dituen (behaketa zuzena, argazkiak, testuak...), bai sailkapenak egiteko baita egindako lana ezagutzera emateko ere.

1.5- Ea ezagutzen dituen inguruko animalia eta landareak bere habitatean: basoan, ibaian, parkean, putzuan....

EGURALDIA, URAREN ZIKLOA ETA ESPERIEMNTUAK

2- Datuak bilduz eta neurketa aparatuak erabiliz, inguru fisikoko zenbait faktoreen (erliebea, lurzorua, klima, landaretza) eta bizimodu eta portaeren arteko harremanak hauteman eta azaltzea, eta oreka ekologikoa errespetatzeko jarrerak bereganatzea balioestea.

2.1- Ea ezagutzen dituen pertsonen zenbait jarduera eta bizimoduren (etxebizitza mota, laborantza, paisaia, janzkera, berokuntza...) eta inguru fisikoko oinarrizko faktoreen (klima, erliebea, zenbait animalia eta landare-espezie egotea) arteko harremanak.

2.2- Ea jabetzen den garapen iraunkorra bermatzeko baliabide natural horiek zaindu beharraz eta gai den behar hori azaltzeko.

2.3- Ea antzematen dituen gizakion bizimodu eta jarduerak ingurunean dituzten eragin positibo eta negatiboak (baliabideak, ingurumen kalitatea, bizitza naturala, paisaia...).

2.4- Ea proposatzen duen ingurumen inpaktua murrizteko alternatibarik, eguneroko etxeko bizitza, ikastetxea eta/edo herria abiapuntutzat hartuta.

2.5- Ea ingurunearekiko errespetu jarrera ageri duen eta ekiten diren baliabide naturalak zaintzeko ekintzei.

3- Eguneroko bizitzako adibideetatik abiatuta, baliabide naturalen erabilera garrantzitsuenak identifikatzea eta abantailak eta desabantailak aipatzea eta ondasun edo zerbitzu batek izandako prozesua aztertzea.

3.1- Ea dakien baliabide naturalak agor daitezkeela, eta ea horiek era arrazionalen erabiltzeko beharra azaltzen duen.

3.2- Ea zenbat ondasun eta zerbitzuren prozesuen adibiderik jartzen duen (sortzen direnetik kontsumitu eta/edo erabiltzen diren arte).

3.3- Ea ezagutzen eta ikertzen dituen ondasun eta zerbitzu bat sortzen denetik kontsumitu edo erabiltzen denera arteko prozesuko pausoetan erabiltzen diren baliabide naturalak.

3.4- Ea balioesten dituen ondasun eta zerbitzuak, eta pertsonentzat eta ingurumenerako dituzten abantaila eta desabantailak adierazten dituen.

3.5- Ea gai den teknologiak ekonomian, ingurunean eta gizartean duen garrantzia adibideekin azaltzeko, bai eta inguru hurbilean eta globalean dituen zenbait ondorio adierazteko ere.

4- Objektu bat egiteko prozesu erraz bat planifikatzea eta egitea, beti ere talde lanean lankidetzara jarrera izanda, tresnak era egokian erabilia eta zainduta eta segurtasun neurriak errespetatuta.

4.1- Ea ezagutu eta azaltzen dituen makina edo objektu baten parteak, eta ea gai den parte bakoitza bere funtzioarekin lotzeko.

4.2- Ea aplikatzen dituen ezagutza matematiko eta teknologikoak objektu errazak egiteko.

4.3- Ea jarrera ona duen talde lanean, lankidetzarako ideiak aurkeztuz, besteen ideiak errespetatuz, praktika demokratikoa baliatuz eta inolako diskriminaziorik egin gabe.

4.4- Ea balioesten duen esfortzuz, kontuz eta zehaztasunez egindako eskulana.

4.5- Ea behar bezala erabili eta zaintzen dituen lanerako erramientak, tresnak eta objektuak, erabiltzean segurtasun neurriak errespetatuz.

5- Aurretik zehaztutako gertakari edo fenomeno nabarmenei buruzko informazioa lortzea eta gertakari natural edo sozialei buruzko aurreikuspenak egitea, oinarrizko iturrietatik (ingurua, liburuak, internet...) abiatuta egindako behaketa zuzenetik eta zeharkakotik lortutako datuak bilduz; lortutako emaitzak ezagutzera ematea, hainbat euskarri erabiliz.

5.1- Ea txostenak eta galdegaiak jarraibideak errespetatuz egiten dituen; eta ea datuak ezaugarrien arabera banatuta jasotzen dituen eta esperimientuen behaketatik abiatuta egiten dituen aurreikuspenak.

5.2- Ea erantzukizunez aritzen den ikasgelan, taldeko zereginetan, erabakiak hartuz, iritziak emanez eta gainerakoak errespetatuz.

5.3- Ea ekimenik eta sormenik ageri duen ikerketa lanak egiteko.

5.4- Ea eraginkortasunez biltzen duen informazioa ikastetxeko liburutegitik eta internetetik.

5.5- Ea azterlan egokiak egiten dituen, eta ea hainbat euskarriren bidez jakinarazten dituen lortutako emaitzak (ahoz, idatziz, bitarteko digitalen bidez...), irudien, taulen, grafikoen, eskemen eta bestelako bitarteko batzuez lagunduta eta ikasitako hitz espezifikoak erabiliz.

HERRIA

6- Euskal Herriko administrazioaren eta bizitza publikoan parte hartzen duten erakundeek (GKEak, sindikatuak, alderdi politikoak...) zenbait funtzio azaltzea, bat eta horiek gizartearen funtzionamendu politikoan duten eragina ere, eta erantzukizun kolektiboetan banakoen parte hartzeak duen garrantzia balioestea.

6.1- Ea ezagutzen duen eskolaren eta udalaren antolakuntza; ea identifikatzen dituen hango kideen zenbait funtzio, eta eskola bizitzan, ea modu aktiboan hartzen duen parte, partaidetza bide demokratikoak erabiliz.

6.2- Ea ezagutzen eta balioesten dituen ohiko udal zerbitzuen funtzioak: liburutegia, kiroldegia, udaltzaingoa, zabor bilketa...

6.3- Ea deskriba dezakeen Euskal Herriaren oinarritzko banaketa politiko administratiboa.

6.4- Ea ezagutzen duen bere inguruneko zenbait erakunde eta errespetu eta lankidetzaz jarreraren duen haiekin.

6.5- Ea arduraz parte hartzen duen inguru jardueretan; eta ea modu demokratikoan eta enpatiaz aurre egiten dien gatazkei.

7-Espazioaren nozioak (planoak eta mapak) eta puntu kardinalak erabiltzea norbera ingurunean kokatzeko, zehaztutako espazioetan objektuak kokatzeko eta haien kokapena deskribatzeko, planoak eta eskala grafikodun mapak erabiliz.

7.1- Ea planoak ondo erabiltzen dituen eskolako elementuak kokatzeko.

7.2- Ea gai den pasaiako elementurik nabariena herriko planoan kokatzeko.

7.3- Ea hiriko planoak erabiltzeko gai den kale bat, museo bat, eliza bat,...kokatzeko.

7.4- Ea gai den mapa edo plano batean eskala grafiko erraz bat interpretatzeko, eta han ibilbide zehatz bat egiteko biderik laburrena zehazteko.

7.5- Ea auzoko edo herriko plano edo mapa egiten duen eta/edo maketa egiten duen.

8- Adibide zehatzekin, gertakari historiko nabariekin lotutako eguneroko bizitzako alderdiren baten eboluzioa azaltzea, iraupen, segida eta aldiberekotasun nozioak identifikatuz.

8.1- Ea sailkatzen dituen denbora historikoaren oinarritzko nozioak: oraina/iragana/etorkizuna, lehenagokoa/ ondorengoa, iraupena eta aldiberekotasuna (-ren aurretik, -ren ostean, aldi berean, bitartean...)

8.2-Ea ezagutzen dituen garai historiko jakin bateko gizarte baten bizimoduaren adierazgarriak diren hondarrak, erabilerak, ohiturak, jarduerak, erremintak,....

8.3- Ea adierazten dituen bere bizitzako gertakariak, bere familiaren eta herriaren historiatik abiatuta, eta denbora historikoaren oinarritzko

alderdiak erabiliz: iragana, oraina, etorkizuna, lehenagokoa, ondorengoa, aldiberekoa.

8.4- Ea erabiltzen dituen ahozko, entzumenezko, ikus-entzunezko...iturriak bere historia eta hurbileko familiaren historia berreraikitzeke.

8.5- Ea errespetatzen dituen gure arbasoen ohitura eta bizimoduak eta Euskal Herriko zein bere herriko kultura eta natura ondarea.

9-Planetako energia iturriak eta horiek lortzeko prozedura eta makinak identifikatzea, energiaren erabilera praktikoaren adibideak jartzea, erabilera arduratsua aintzat hartzea eta aurrezteko neurriak proposatzea.

9.1- Ea identifikatzen dituen energia iturri arruntak (haizea, eguzkia, erregaiak...) eta ea ezagutzen duen energia horiek gure eguneroko bizitzan duten erabilera.

9.2- Ea deskribatzen dituen energiaren transformazio sinpleak.

9.3- Ea balioesten duen energia moten erabilera arduratsua.

9.4- Ea ematen duen ideiarik ikastetxean, etxean eta taldean energia aurrezteko.

9.5- Ea dakien beroa energia transferentzia dela behagarriak diren prozesu fisikoetan.

OBJEKTUAK ETA MAKINAK

10- Objektu eta makinaren osagai nagusiak eta horietako bakoitzaren funtzioak aztertzea.

10.1- Ea ezagutu eta azaltzen dituen makina edo objektu baten parteak, eta ea gai den parte bakoitza bere funtzioarekin lotzeko.

10.2- Ea aplikatzen dituen ezagutza matematiko eta teknologikoak objektu errazak egiteko.

ELIKADURA ETA HIGIENEA

11- Elikadura eta higiene ohiturak, jarduera fisikoak eta aisiaren erabilera jakin batzuk identifikatzea eta horiek osasunean eta norberaren garapenean dituzten ondorioak modu kritikoan azaltzea.

11.1- Ea deskribatzen dituen elikadura, higiene eta aisialdia erabiltzean osasungarriak ez diren ohiturak, bai eta horiek osasunean dituzten ondorioak ere.

11.2- Ea egin dezakeen ohitura egokien kudeaketa elikadura eta higiene ohiturei, jarduera fisikoari eta aisia erabiltzeari eta gozatzeari dagokionez.

11.3- Ea aurrera egiten duen bere burua ezagutzen, gatazkak konpontzen eta jokabide osasungarriei buruzko erabakiak hartzen.

11.4- Ea gero eta autonomia eta espiritu kritiko zorrotzagoa duen ikus-entzunezko hedabideetan osasunarekin lotuta agertzen diren informazioei buruz.

11.5- Ea sentsibilizatuta dagoen hedabideek iritziak sortzeko duten eraginarekin, batez ere publizitatearen eta kontsumoaren bidez.